

Eria javanica (Sw.) Blume 1836

Việt Nam lại có thêm một cây lan mới, đó là cây *Eria javanica* do hình ảnh và tài liệu do anh Trần Thanh Tùng ở Diên Khánh, Khánh Hoà gửi cho chúng tôi vào tháng 10-2014 và đã được Tiến sĩ Leonid Averyanov xác nhận.

Đây là một cây lan nhiều hoa, có hương thơm và lại lâu tàn. Thông thường hoa màu trắng ngà nhưng cũng có biến dạng màu vàng và màu hồng.

Tuy đã được các khoa học gia trên thế giới đã tìm thấy gần vào năm 1836 hầu hết tại các quốc gia Á Châu như: Đài Loan, Vân Nam, Ấn Độ, Sikkim, Myanmar, Laos, Thailand, Malaysia, Sumatra, Java, Borneo, Celebes, Moluccas, New Guinea và Phi Luật Tân, nhưng trong các sách vở, tài liệu nói về những cây phong lan mọc tại VN từ trước tới nay của các tác giả như: Gunnae Seisenfaden, Leonid Averyanov, Phạm Hoàng Hộ, Trần Hợp và nhiều nguồn khác đều không thấy đề cập tới sự hiện diện của cây lan này tại VN.

Thoạt nhìn vào bông hoa, người ta có thể nhầm tưởng đây là một giống *Dendrobium* nào đó nên vào năm 1805 đã có tên là *Dendrobium javanicum* (*Dendrobium javanicum* Sw., Neues J. Bot. 1(1): 96 (1805), nhưng khi nhận xét kỹ càng về cấu trúc của hoa và thân lá, cây lan được xếp vào loài *Eria* với khoảng 1000 giống do Lindley lập ra vào năm 1825.

Theo anh Trần Thanh Tùng, cách đây 3 tháng cây lan này đã được anh Nguyễn Phú Khuê tìm thấy tại rừng cây thuộc xã Khánh Bình, Khánh Mỹ, Khánh Hoà rồi tặng cho anh. Đây là một loại lan có giả hành cao khoảng 5-7 phân, có vỏ bao bọc bên ngoài, mọc cách xa nhau khoảng 4-5 phân, lá 2 chiếc mọc ở đỉnh, dài 22 phân, rộng 3.5 phân. Dò hoa mọc ở nách củ già, cao 22 phân, có khoảng 15 bông, to 2.5 phân, rất thơm, nở vào mùa Thu.

Với cây *Eria javanica*, loài *Eria* (Nữ lan) mọc tại VN sẽ là 54 giống và tổng số sẽ là 1157 cây.

Tiện đây cũng xin lưu ý các bạn là trong danh mục “Lan Rừng VN từ A-Z” còn thiếu nhiều hình ảnh và chi tiết của các cây lan đã được các khoa học gia tìm thấy vào những thế kỷ trước. Chúng tôi rất mong mọi sự tiếp tay của các bạn để thư viện Hoa Lan nước nhà được hoàn hảo hơn.

Hiện nay việc giao thương mở rộng, trên thị trường hoa lan có nhiều cây đã được nhập nội, cho nên muốn chứng minh sự thực đó là cây lan mọc ở núi rừng Việt Nam xin hãy chụp một vài tấm ảnh tại chỗ và cho biết rõ ràng những chi tiết cần thiết về hoa lá, địa điểm để minh xác với thế giới bên ngoài. (Xin xem những bài “Nhận Diện Hoa Lan”.)

Xin chân thành cảm ơn sự đóng góp quý hoá của anh Trần Thanh Tùng.